

ОУ „Стефан Караджа” град Добрич

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор:.....

/Анжела Панчева/

ПРОГРАМА

за превенция на отпадането на учениците от училище

учебна 2020-2021 година

Решение на ПС протокол № 11/14.09.2020г.

Съгласуван от Обществения съвет с протокол № 5/ 11.09.2020г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Сериозен проблем за образователната ни система са броят на отсъствията на учениците, некоректното им отразяване в училищната документация и бавният темп на намаляване на преждевременно напусналите училище ученици от задължителната училищна възраст.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условие за повишаване качеството на образованието. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическите екипи за намаляване броя на отсъствията и броя на преждевременно напусналите училище ученици следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления, на оценка на ефикасността на съществуващите мерки и училищната политика.

Предлаганата програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е детето .

На основата на идентифицираните проблеми в програмата са представени конкретни мерки за реализиране на определените дейности.

Задачите на програмата са:

1. Да очертае дейности по формулираните мерки.
2. Да представи план за действие.

I. Мерки

1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици от всички форми на обучение.

Отговорници: директор, кл. ръководители

2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Отговорници: кл. ръководители, пед. съветник,

3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

Отговорници: кл. ръководители; гл. учители

пед. съветник, кл. ръководители

4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

Отговорници: кл. ръководители, учители

пед. съветник

5. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление.

Отговорници: ученически съвет

6. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

Отговорници: кл. ръководители и родители

7. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор, ЦОП-БЧК, МКБППМН, Отдел „Закрила на детето, РЗИ

Отговорници: кл. ръководители, пед. съветник

8. Разработване на механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация.

Отговорници: зам.директор, кл. ръководители

9. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици.

Отговорници: кл. ръководители, учители
пед. съветник

Дейности

Дейност 1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици от всички форми на обучение:

- Своевременно информиране за статута на ученици чрез поддържане на връзка с обществени институции;
- При необходимост осъществяване на посещения от страна на педагогическия персонал по домовете на деца в риск;
- Своевременно попълване на регистъра в информационната система „Админ-RS“ – отразяване процесите на записване, преместване, преминаване в друга форма на обучение и напускане на образователната система;
- Ежемесечно актуализиране на базата данни за броя на учениците и представяне в РУО.

Дейност 2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Начален етап:

- ✓ Идентифициране на деца в риск от отпадане (класен ръководител, пед.съветник);
- ✓ Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск);
- ✓ Осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата;
- ✓ Интеркултурно обучение (родители - учители);
- ✓ Осигуряване на транспортни карти за учениците, безплатен обяд за деца с тежко социално положение.

Прогимназиален етап:

- ✓ Идентифициране на деца в риск от отпадане (класен ръководител, педагогически съветник);
- ✓ Индивидуална работа с децата в риск от страна на класния ръководител и педагогически съветник;
- ✓ Гражданско образование с приоритет на здравно образование и професионално ориентиране;
- ✓ Ученическо самоуправление;
- ✓ Индивидуална работа с деца в риск (в часовете за консултации на преподавателите и педагогическия съветник);
- ✓ Въвеждане на целодневно обучение;
- ✓ Осигуряване на безплатни помагала;
- ✓ Осигуряване на транспортни карти за учениците и безплатен обяд за децата в тежко социално положение.

Дейност 3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

- Класните ръководители в началото на учебната година, след проучване, изготвят *индивидуална оценка* за всеки ученик в риск. Резултатите от оценката на ситуацията на учениците под формата на доклад се предават на директора.

Срок: (30 октомври)2020г.

Отговорници: кл. ръководите

- *Формиране на екипи* според идентифицираните потребности на децата в риск да отпаднат от училище. (В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, на УКПППУ, на родителите, на учениците.)

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *трудности в ученето*

Отговорници: кл. ръководители,

учители, родители

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *поведенчески проблеми*

Отговорници: кл. ръководители,
пед. съветник

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *социално-икономически проблеми*.

Отговорници: кл. ръководители,
пед. съветник, родители

- Идентифициране на причините/фактори, които оказват силно влияние върху отпадането от училище.

Социално-икономически причини

- ✓ *Лошото качество на живота* на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите от тези групи.
- ✓ *Ниските доходи* не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници, тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане.
- ✓ Бедността на семейството е съществена причина за отпадането от училище.
- ✓ От друга страна, *детето*, което не посещава училище, е ценно и *като трудов ресурс* и често подпомага формирането на семейния бюджет или участва в домакинската работа. Основната им заетост е свързана със:
 - събирането на вторични суровини или работа в строителството
 - деца, които помагат на своето семейство чрез грижа за някои от своите братя, сестри, по-възрастен човек или в домашното стопанство.

Образователните причини за отпадане от училище

- ✓ затрудненията при усвояване на учебния материал

- ✓ слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище
- ✓ наличие на конфликтни отношения със съученици.

Етнокултурната среда на детето оказва съществено влияние

- ✓ ранното встъпване в брак
- ✓ лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.
- ✓ влиянието на семейството (отглеждане на деца в непълни семейства ниско образователно равнище на родителите, безотговорно родителство и др.).

Познаването на тези специфични гледни точки, които често извеждат проблема отвъд собствената отговорност за неговото причиняване и съществуване е важна предпоставка за ефективната превенция и ограничаване на отпадането от училище.

Родителите акцентират върху трудната икономическа ситуация на семейството, бедността и невъзможността да се посрещнат разходите, свързани с образованието на детето.

Дейност 4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

4.1. Работа с родителите

- ✓ Алтернативи на традиционната родителска среща
- ✓ Умението да кажем, че имаме нужда от тяхната помощ
- ✓ Родителите – партньори и хора с идеи
- ✓ Разпределението на отговорности и ангажименти

4.2. Превръщането на училището в място, в което всяко дете има място за изява

- ✓ Създаване на клубни форми на работа по интереси; кръжоци (според желанията на децата), реализирани съвместно от учители и родители на доброволен принцип
- ✓ Организиране на различни конкурси и училищни инициативи
- ✓ Участие в общински и областни състезания и олимпиади
- ✓ Подобряване на системата за провеждане на консултации
- ✓ Гарантирането на личната свобода и достойнството на децата
- ✓ Възможност за участие в училищния живот като партньори
- ✓ Възможност за чести срещи с представители на различни институции, външни на училището.

4.3. Превенция на отсъствията от училище и ранното напускане на системата

- ✓ Индивидуална работа от страна на учители, класни ръководители, педагогически съветник, със застрашените от отпадане ученици;
- ✓ Засилване обучението по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности;
- ✓ Активизиране на ученическото самоуправление чрез включване на повече ученици в проекти на училището;
- ✓ Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП;
- ✓ Активна работа на УКПППУ с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот;
- ✓ Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището;

- ✓ Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците;
- ✓ Съвместни дейности с училищното настоятелство за преодоляване на проблема с отпадане на ученици от училище;
- ✓ Съвместна работа с МКБППМН , ДПС, отдел „Закрила на детето“, ДПС, РЗИ, БЧК, БМЧК;
- ✓ Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия;
- ✓ Организиране на извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси;
- ✓ Включване на ученици с обучителни трудности в дейности за обща подкрепа.

Дейност 5. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление.

В ОУ “Стефан Караджа” функционира ученически съвет, който се основава на принципа на самоуправлението.

Самоуправлението в училище включва:

- защита на правата и личността на ученика, така и за спазване на неговите задължения;
- осъществяване на връзка между ученическия съвет и обществеността;
- равноправно участие на ученици, родители и учители при решаването на проблеми
- спазването на етиката между ученици и учители.

Обект на дейността на ученическия съвет са:

- общуването между учениците, учениците и учителите по време на учебно-възпитателният процес;
- организиране и активизиране на живота на учениците в училище;
- познаване и спазване на правата и задълженията на учениците;
- опазване на училищното имущество.

Основни задачи са:

- С цялостната учебно-възпитателна работа да се съдейства за придобиване на интелектуални умения, социална култура и гражданска ангажираност, необходими за пълноценен живот на учениците в постоянно променящите се обществени отношения.
- Да се създадат предпоставки за личностна мотивация и ангажираност на учениците за съзнателно и активно участие в учебно-възпитателния процес, в училищните и извънучилищните дейности и мероприятия.
- Да се работи целенасочено за формиране у учениците на гражданско съзнание и социално поведение.

- Да се създадат подходящи условия и предпоставки за прилагане и развитие на различни форми на ученическо самоуправление и самоконтрол чрез училищния ученически съвет, ученическите съвети по класове и формираните във връзка с изпълнение на конкретни дейности комисии.

Мерки

Ангажиране и участие на учениците в риск от напускане в различни класни и общоучилищни дейности.

- ✓ Събиране и сглобяване на материали за Коледа, Св. Валентин и Осми март;
- ✓ Оформяне на кът във фойето на училището и изготвяне на коледна украса на училището;
- ✓ Коледна дарителска акция за Центровете за деца лишени от родителски грижи;
- ✓ Включване в общоучилищни тържества и дейности на класа;
- ✓ Изработване на мартенички;
- ✓ Участие в акции за събиране, сортиране на детски играчки и дрехи и посещение на детски домове;
- ✓ Участие в мероприятията на ученическия съвет;
- ✓ Участие в заплануваните посещения в Библиотека “Дора Габе” , Библиотека към читалище “Йордан Йовков” и Художествена галерия гр.Добрич;

Дейност 6. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

- ✓ Системна регистрация на отсъствията и оценките на учениците, в дневниците и ученическите бележници.Връзка с родител при всяко допуснато отсъствие от училище.
- ✓ В плана на класния ръководител за часа на класа да присъстват теми за превенция на отпадането на учениците от училище с цел засилване на грижата в училище за учениците в риск от отпадане.
- ✓ Да се проведат родителски срещи и индивидуални работни срещи с родителите на ученици, застрашени от отпадане.
- ✓ Да се организират периодични лекции за родителите по темата за кариерното развитие на тяхното дете, с цел превенция на ранно отпадане на децата от училище.
- ✓ Да се поддържа постоянен контакт между класни ръководители и родителите да бъдат запознати с успехите, проблемите, силните и слабите страни на ученика.
- ✓ Да се осигури здравословна и безопасна училищна среда чрез взаимодействие с други институции в училищната система и извън нея, с оглед превенция на отпадането на ученици от училище – Държавна агенция за закрила на детето, ЦОП, МКБППМН, Информационно консултативен кабинет за безплатно ползване услугите на психолози към МКБППМН.
- ✓ Дейности в училище, свързани с обгрижването на учениците – осигуряване на закуски, плодове, обедно хранене, учебници, включване в полезни и

разнообразни активности и изяви, акции за събиране на дрехи за децата с нисък социален статус ,осигуряване на безплатна храна ,услуги на педагог и психолог за деца в риск или неравностойно положение в ЦОП към БЧК.

- ✓ Училищното настоятелство да се превърне в ключов елемент в подхода за превенция на ранното отпадане на децата от училище.
- ✓ Да се използват ефективно ресурсите на проектите по, които работи училището за задържане на учениците в училище.
- ✓ Кариерното ориентиране на учениците да бъде важен фактор при работа с деца, застрашени от отпадане, с оглед бъдещата им успешна реализация.
- ✓ Училището да участва в други проекти и програми, свързани с превенция на отпадането от училище.
- ✓ Да се осигурят условия за ресурсно подпомагане на учениците със СОП;
- ✓ В училищната програма за учебната 2020-2021 година да се запланират съвместни дейности с училищното настоятелство за преодоляване на проблема с отпадането на учениците.
- ✓ Своевременно да се информират родителите за отсъствията и успеха на учениците.
- ✓ Ежемесечно да се изпращат уведомителни писма до дирекция “Социално подпомагане” за учениците, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия.
- ✓ Да се осигури безплатна закуска за учениците от I-IV клас и безплатно хранене на деца в тежко социално положение.
- ✓ Да се организират извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси, увеличаване на училищните прояви – спортни турнири, празници и др.;
- ✓ Да се осигури постоянен достъп до спортната база на училището и до компютърните кабинети.
- ✓ Да се организира на “Училище за родители” по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и учениците.
- ✓ Да се включват родителите в училищни мероприятия.
- ✓ Конкретизиране на правилника на училището в частта му за налагане на наказания на учениците (брой отсъствия – вид наказание).
- ✓ Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата.
- ✓ Съвместна работа с ОЗД, МКБППМН, ДПС, РЗИ, БЧК, БМЧК.
- ✓ Съвместна работа ЦОП към БЧК за съдействие и за предоставяне на социални услуги на детето и/или родителите.
- ✓ Материално подпомагане на нуждаещи се семейства: безплатно осигуряване на дрехи и учебници и/или учебни помагала и пособия/.
- ✓ Осигуряване на индивидуални часове за консултация за подпомагане на изоставачите деца .Включване в плана за Обща подкрепа за учебна 2020/2021

учебна година на всички ученици, които срещат затруднения при усвояването на материала по определени учебни предмети.

- ✓ Санкциониращи мерки – спиране на социалните помощи, ако детето не посещава редовно училище.
- ✓ Специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите и застрашени от отпадане.
- ✓ Използване на целодневна форма на обучение.
- ✓ Осигуряване на средства за приобщаване на изоставащите и застрашени от отпадане към извънкласните форми на училищен живот.
- ✓ Развитие на умения за взаимопомощ и приемане на различията

Дейност 7. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

- ✓ На ниво училище се извършва индивидуална работа както с детето в риск, така и с другите членовете на семейството.
- ✓ Ако, независимо от предприетите от училището мерки, детето продължава да бъде в риск от отпадане, се изготвя *писмен доклад/уведомително писмо до ОЗД* за извършената работа с детето и неговото семейство.
- ✓ ОЗД предприема необходимите мерки за закрила след проучване и изготвяне на план за действие.
 - ✓ Насочване на деца в риск към ЦОП към БЧК.
 - ✓ Санкциониране на родителите по ЗПУО.

Дейност 8. Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация.

Цел: Настоящият механизъм е разработен с цел превенция на отсъствията на учениците.

Задача: Осъществяване на контрол за редовното и точното нанасяне/отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

Отговорници: класен ръководител, учител, директор

Дейности, разпределени, както следва:

1. Учител.

- В началото на учебния час отразява в дневника на класа номерата на закъснелите и отсъстващите ученици.
- Ефективно провеждане на консултации по учебни предмети и допълнителни занимания с деца и ученици.
- Своевременно информиране за наличие на ученици с допуснати голям брой извинени и неизвинени отсъствия по съответния учебен предмет.

2. Класен ръководител.

- Нанася стриктно броя извинени и неизвинени отсъствия на учениците в дневника на класа и в ученическата книжка.

- При установяване на голям брой неизвинени отсъствия своевременно информира родителите за отсъствията и успеха на учениците.
- Ежемесечно отразява общия брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците в книга за контрол.
- Ежемесечно писмено подава справка за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия до директора.
- Изготвя докладна записка до директора на училището относно ученици, предложени за налагане на наказание съгласно ЗПУО.

3. Директор.

- Разглежда подадените докладни записки относно ученици, предложени за наказание, и ги резолира до председателя на УКБППМН.
- Извършва системни проверки на дневници, бележници и следи за редовното нанасяне на отсъствията на учениците в дневника на класа и в ученическата книжка.
- Извършва периодични проверки по време на учебен час относно съответствие между броя на отсъстващите ученици и броя на нанесените отсъствия в дневника на класа.
- Въз основа на подадените справки от класните ръководители за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за текущия месец, уведомява писмено Дирекцията за социално подпомагане.
- Свиква заседание на УКБППМН с цел изслушване на ученици, предложени за налагане на наказание.
- Извършва ежемесечен контрол върху изпълнението на задълженията на педагогическите екипи за непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на детето/ученика и отсъствията му.

Дейност 9. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици

- ✓ Идентифициране на отпаднали ученици.
- ✓ Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании.
- ✓ Работа с отпадналите и техните семейства.
- ✓ Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.
- ✓ Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.
- ✓ Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин език.
- ✓ Създаване на адаптивна приемна среда в училище: индивидуални учебни програми за наваксване на пропуснати знания и умения.
- ✓ Въвеждане/реализиране на дейности за интеркултурно образование.
- ✓ Реинтеграция на отпаднали ученици в училище и прилагане на механизми за превенция на повторно отпадане, вкл. чрез привличане на помощници на учителя.

- ✓ Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на родители относно ползите от това детето да посещава училище.
- ✓ Организиране на срещи с родители и деца с цел разясняване необходимостта от завършена степен на образование.
- ✓ Идентифициране на деца с изяви дарби, които да бъдат мотивирани да развиват своята дарба чрез допълнителни занимания.
- ✓ Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца, чрез предоставяне на материали и пособия, необходими за развитие на дарбата на деца от социално слаби семейства.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№ ПО РЕД	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИК	СРОК
1.	Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците	кл. ръководители, пед. съветник, учители, родители	Постоянен
2.	Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представителите на местната власт, гражданския сектор и работодателската организация	пед. съветник, УКБППМН	Постоянен
3.	Идентифициране на деца в риск от отпадане	класен ръководител пед. съветник, психолог	Постоянен
4.	Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашени от отпадане ученици (в часовете за консултации)	учители, класни ръководители	Постоянен
5.	Провеждане на разговори и индивидуални консултации с ученици на педагогическия съветник и класния ръководител	педагогически съветник класни ръководители	Постоянен
6.	Екипна работа на учители и възпитатели по класове	учители	Постоянен
7.	Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП	ресурсен учител	Постоянен
8.	Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на	учители, директор	Постоянен

	училището		(ежемесечно)
9.	Осигуряване на учебници и учебни помагала за: - начален етап, допълнителни учебни пособия - прогимназиален етап, безплатни помагала	директор	Постоянен
10.	Осигуряване на транспортни карти за учениците от гимназиален етап	директор	Постоянен
11.	Организиране участието на учениците в извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси	учители	Постоянен
12.	Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците чрез ученическите бележници или писма до родителите	класни ръководители	Постоянен
13.	Засилване обучението по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности	педагогически съветник класни ръководители	Ежемесечно
14.	Своевременно уведомяване ДСП, отдел „Закрила на детето“ за ученици, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия	класни ръководители, директор	Ежемесечно
15.	Регулярно провеждане на родителски срещи и мероприятия съвместно с родители	директор, класни ръководители	По график
16.	Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия	директор	По график
17.	Активизиране на ученическото самоуправление чрез включване на повече ученици в проекти на училището	Ученически съвет комисия по разработване и реализиране на проекти	Постоянен
18.	Активна работа на УКПППУ с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот съвместно с МКБППМН, ДСП, отдела „Закрила на детето“, ДПС при РУ	УКБППМН, класни ръководители	Постоянен

